

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
57 0 Ps 003225 17 Rev
Banja Luka, 08.3.2018. god

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Tanje Bundalo kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja – protivtuženog P.a.d. B.L., zastupanog po punomoćniku D.Lj., advokatu iz B.L., protiv tuženog – protivtužitelja P.d.o.o. u likvidaciji S., zastupan po likvidacionom upravniku B.R. i S.I. advokatu iz B.L., radi utvrđenja, v.s. 200.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog – protivtužitelja, izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci 57 0 Ps 003225 17 Pž od 16.8.2017. godine, na sjednici održanoj dana 08.3.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 003225 14 Ps 2 od 21.2.2017. godine, odbačena je tužba tužitelja - protivtuženog (u daljem tekstu tužitelja), kojom je tražio da se utvrdi da je vlasnik nekretnine koja se nalazi u B.L. upisane u list uloženi ugovora broj ... k.o. B.L. 7, koji je u naravi poslovna prostorija površine 71 m² ležeća na parceli k.č. broj ... upisana u pl. broj ...k.o. B.L.

Istom presudom identičan zahtjev tuženog – protivtužitelja (u daljem tekstu tuženi), odbijen je kao neosnovan, te je odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 003225 17 Pž od 16.8.2017. godine, žalba tuženog-protivtužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u pobijanom odbijajućem dijelu i u dijelu odluke o troškovima postupka.

Zahtjev tuženog-protivtužitelja za naknadu troška sastava žalbe je odbijen.

Blagovremenom revizijom, drugostepenu presudu pobija tuženi zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredaba parničnog postupka, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se udovolji protivtužbenom zahtjevu ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju, tužitelj pobija sve navode revizije i predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku su zahtjevi tužitelja i tuženog kojim traže da se utvrdi da su vlasnici poslovnog prostora površine 71 m² koji se nalazi u B.L.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da su tužitelj i tuženi do izbivanja rata na teritoriji BiH poslovali u okviru istog pravnog subjekta SOUR AIPK K.; utvrđeno je da je tužitelj registrovan kao samostalni pravni subjekat 1992. godine; u postupku privatizacije predmetni poslovni prostor tužitelj je prijavio kao svoju imovinu, te je u postupku privatizacije, a na osnovu odredbe člana 8a. Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima („Službeni glasnik RS“, broj 79/11), upisan u zk. ul. ...k.o.B.L. kao vlasnik, a u list uloženi ugovora je takođe upisan kao nosilac prava vlasništva; utvrđeno je da je 1978. godine zaključen ugovor između Preduzeća ... B.L. i AIPK-a C. P. Sarajevo, o udruživanju rada i sredstava a u cilju izgradnje i prenosa prava raspolaganja na poslovnom prostoru površine 95,91 m² u B.L.; pravosnažnom presudom Osnovnog suda Banjaluka broj Ps-153/98 od 17.09.1998. godine je utvrđeno, po tužbi tužitelja DJL P.S. a protiv tuženog Zavoda B.L. da je pravno valjan ugovor o udruživanju sredstava od 23.09.1978. godine kao i aneksa tog ugovora od 12.10.1978. godine, te da je na osnovu tog ugovora tužitelj iz ove parnice stekao pravo raspolaganja na poslovnom prostoru veličine 95,91 m² i naloženo je tuženom da to prizna i izda tabularnu ispravu za uknjižbu; rješenjem broj od godine Republička uprava je utvrdio vlasništvo na poslovnom prostoru, površine 71,92 m² koji se nalazi izgrađen na k.č. ... iz zk. ul. ... k.o. B.L. u korist tužitelja, a na temelju odredbe člana 8a. Zakona o privatizaciji. U izvršenju tog rješenja dana 22.10.2014. godine doneseno je rješenje o upisu tužitelja kao vlasnika u list nepokretnosti; protiv tog rješenja tuženi u ovom postupku je uložio žalbu koja je rješenjem drugostepenog organa dana 20.02.2015. godine odbijena; protiv tog rješenja tuženi je podnio tužbu Okružnom sudu Banjaluka koja je presudom broj U-16303/15 od 16.11.2015. godine odbijena.

Utvrdeno je da je tuženi uložio žalbu i na rješenje Republičke uprave... od 19.02.2014. godine, rješenjem kojim je utvrđeno pravo vlasništva u korist tužitelja na predmetnom poslovnom prostoru, te je i ta žalba odbijena kao neosnovana dana 28.09.2015. godine.

Tuženi je takođe Republičkoj upravi... podnio zahtjev za upis prava vlasništva a na temelju navedene pravosnažne presude iz 1998. godine, ali je takav zahtjev odbijen, kao i žalba izjavljena na odbijajuće rješenje doneseno od strane Republičke uprave.... Tuženi je kod Okružnog suda Banjaluka pokrenuo postupak radi osporavanja navedenog rješenja, te je presudom Okružnog suda Banjaluka broj U-9153/12 od 25.10.2013. godine tužba tuženog odbijena. Tuženi je zatim Vrhovnom sudu Republike Srpske podnio zahtjev za vanredno preispitivanje ove odluke, koji je odbijen presudom Vrhovnog suda RS broj UVP-9153/14 od 30.04.2015. godine.

Rješenje kojim je odbijen zahtjev tuženog za uknjižbu na temelju presude iz 1998. godine, u sebi je u stavu 2. i 3. sadržavalo i odluku o upisu prava vlasništva u korist tužitelja. U tom dijelu po žalbi tuženog je rješenje Republičke uprave... od ...godine broj ...ukinuto i predmet je vraćen na ponovno odlučivanje.

Nakon donošenja presude iz 1998. godine tuženi je na nekretnini koja je opisana u navedenoj presudi zasnovao hipoteku u korist pravnog lica iz G., koje pravno lice je odmah pokrenulo postupak izvršenja radi naplate potraživanja od tuženog, prodajom predmetne nekretnine. U tom izvršnom postupku tužitelj je kao treće lice uložio prigovor, te je upućen da pokrene parnicu

radi utvrđenja da je izvršenje nedopušteno. U parničnom postupku prvostepeni i drugostepeni sud su odbili zahtjev tužitelja kao trećeg lica, te je po reviziji tužitelja Vrhovni sud Republike Srpske dana 09.09.2009. godine donio pod brojem Rev-441/07 presudu kojom je preinačio nižestepene presude i utvrdio da je izvršenje na navedenoj nekretnini nedopušteno.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je tužbu tužitelja odbacio kao nedopuštenu na temelju odredbe člana 67. stav 1. tačka 7. ZPP-a, s obzirom da tužitelj nema pravni interes za vođenje ovog postupka, kod činjenice da je isti upisan kao vlasnik u zk. ul. ... k.o. B.L., kao i u list nepokretnosti uloženi ugovora broj ... k.o. B.L. 7.

U pogledu zahtjeva tuženog kojim traži da se utvrdi da je vlasnik predmetnog poslovnog prostora, sud je isti odbio kao neosnovan utvrđujući da je tužitelj dokazao da je pravo vlasništva stekao na temelju odredbe člana 8a. Zakona o privatizaciji; utvrđuje da je privatizacija tužitelja izvršena u skladu sa zakonom i to na imovini koja se nalazi na teritoriji Republike Srpske na koju tužitelj polaže pravo kao bivši organizacioni dio P. d.o.o. S. Utvrđuje da je u upravnom postupku utvrđeno da je tužitelj vlasnik predmetne nekretnine, te da iz tih razloga zahtjev tuženog nema osnova. Takođe utvrđuje da je presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj Ps-153/98 od 17.09.1998. godine donesena u vrijeme kada je stupio na snagu okvirni Zakon o privatizaciji preduzeća i banaka BiH, te da ista ne može iz tog razloga predstavljati valjan pravni osnov za upis prava raspolaganja u korist tuženog.

Shodno navedenom prvostepeni sud je odlučio kao u stavu 2. izreke prvostepene presude, te je odlučio na temelju odredbe člana 386. stav 2. ZPP-a da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv prvostepene presude u dijelu koji se odnosi na odluku o protivtužbi, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravno shvatanje prvostepenog suda, te žalbu odbio, a prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepeni sudova su na zakonu zasnovane.

Kako u ovoj parnici tužitelj nije ulagao reviziju protiv odluke drugostepenog suda, ovaj sud će se ograničiti na obrazlaganje odluke sudova o protivtužbenom zahtjevu u kom dijelu se revizijom pobija drugostepena presuda.

Zahtjev iz protivtužbe, tuženi temelji na tvrdnji da je pravo svojine na predmetnom poslovnom prostoru stekao temeljem ugovora o udruživanju rada i sredstava broj ... zaključenog dana ... godine između Preduzeća ... – B.L. i AIPK C. P.– S. i aneksa tog ugovora od ... godine, čija pravna valjanost je utvrđena pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci Ps-153/98 od 17.9.1998. godine, te je utvrđeno da je tužitelj u toj parnici DJL P. S. stekao pravo raspolaganja na predmetnom poslovnom prostoru, a tuženi obavezan da izda tabularnu ispravu podobnu za uknjižbu navedenog prava.

Ne upuštajući se u zakonitost presude Osnovnog suda u Banjaluci broj Ps-153/98 od 17.9.1998. godine, obzirom na njenu pravosnažnost, ovaj sud nalazi da pravilno drugostepeni sud zaključuje da tuženi u ovoj parnici P. d.o.o. S. – u likvidaciji, nije dokazao da je pravni sljednik preduzeća AIPK C. P. S., koja je bila potpisnik ugovora o udruživanju rada i sredstava od 23.9.1978. godine i njegovog aneksa, pa ni P. društva jednog lica koje je bio tužitelj u parnici koja se vodila kod Osnovnog suda u Banjaluci Ps-153/98, čime nije dokazao ni svoju aktivnu legitimaciju za isticanja zahtjeva u pogledu predmetnog poslovnog prostora.

Nadalje, čak i da je pravna sljednost dokazana, treba naglasiti da je presuda Osnovnog suda u Banjaluci Ps-153/98 od 17.9.1998. godine donesena u parnici vođenoj između DJL P. S. i ZIBL B.L. Ovakva presuda može proizvesti pravno dejstvo samo između stranaka u toj parnici, ali ne i prema trećim licima, kako to nastoji prikazati revident. Naime, tokom ove parnice, koja je pokrenuta nakon pravosnažnosti presude Ps-153/98 od 17.9.1998. godine, utvrđeno je da se tužitelj iz te parnice nije uspio uknjižiti kao nosilac prava na predmetnom poslovnom prostoru utvrđenog navedenom presudom iz razloga što se tužena strana u toj parnici nije vodila kao nosilac bilo kakvog prava u javnim evidencijama, što u konačnosti znači da tom presudom revident nije mogao steći pravo svojine na predmetnom poslovnom prostoru, kako to tvrdi tokom postupka i u reviziji.

Bez ikakvog značaja za ishod ovog postupka su prigovori revidenta koji se odnose na nepravilnosti upravnog postupka, vođenog kod Republičke ..., temeljem člana 8 a) Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima („Službeni glasnik RS“ 51/06, 1/07, 57/07, 41/08 i 58/09), u kom je utvrđeno pravo svojine tužitelja na predmetnom poslovnom prostoru.

Naime, prema utvrđenim činjenicama, tužitelj je kod Republičke..., u upravnom postupku izdejstvovao konačno rješenje broj ... od ... godine, koje je potvrđeno drugostepenim rješenjem broj ... od ... godine, a kojim je utvrđeno tužiteljevo pravo vlasništva nad predmetnim poslovnim prostorom. Istim rješenjem odlučeno je da će se nakon pravosnažnosti rješenja, izvršiti uknjižba prava vlasništva u Knjigu uloženih ugovora o prodaji poslovnih zgrada, poslovnih prostora i garaža.

U parničnom postupku sudovi ne mogu ispitivati odluke upravnih organa donesene u upravnom postupku, čime se svaki komentar naprijed navedenih odluka RUGIP-a, ukazuje suvišnim.

Pravilno se revizijom ukazuje na pravo stranke da, bez obzira na vođenje upravnog postupka koji se vodi po članu 8 a) Zakona o privatizaciji državnog kapitala u preduzećima kod organa uprave, vodi paralelno i parnični postupak za utvrđivanje prava svojine. Upravo takav postupak je pokrenuo tuženi kad je u ovom predmetu podnio protivtužbu za utvrđenje prava svojine na istom poslovnom prostoru, na kom je tužitelj to pravo utvrđivao u upravnom postupku. Međutim, tuženi je odbijen sa zahtjevom zbog nedostatka osnova za sticanje prava svojine, o čemu je naprijed dato obrazloženje, a ne iz razloga što je tužitelj uspio u upravnom postupku za utvrđenje svog prava svojine, kako to nastoji prikazati revident.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tuženog odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić